

науки. 2024. Вип. 215. С. 360–364. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-215-360-364>.

6. Федотова Я. П. Роль хореографії в культурній спадщині України. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2024. Вип. 216. С. 284–288. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-216-284-288>.

REFERENCES

1. Zaytsev, V. (2007). *Osnovy narodno-stsenichnoho tantsyu* [Fundamentals of folk stage dance. Vinnytsya]. Vinnytsya. 416 s. [in Ukrainian]

2. Karlytska, S. V., Kopyevskyy, O. D. (2020). *Klasychnyy ekzersys v ansambli narodnoho tantsyu: metodychni pryntsypy ta struktura* [Classical exercise in a folk dance ensemble: methodological principles and structure]. Kyiv. Vyp. 38. S. 85–90. [in Ukrainian]

3. Kyrylchuk, N. (2014). *Narodno-stsenichnyy ekzersys yak zasib formuvannya profesyinykh navychok maybutnikh fakhivtsiv-khoreohrafov* [Folk stage exercise as a means of forming professional skills of future choreographers]. Lviv. Vyp. 14. S. 131–136. [in Ukrainian]

4. Putilina, T. M. (2017). *Mistse klasychnoho tantsyu u formuvanni tvorchoyi osobystosti studentiv-khoreohrafov* [The place of classical dance in the formation of the creative personality of choreographer students]. Kyiv. Vyp. 134. S. 178–187. [in Ukrainian]

5. Fedotova, Ya. P. (2024). *Innovatsiini metody vykladannia v tantsiuvalnii osviti* [Innovative teaching methods in dance education]. Kropyvnytskyi. Vyp. 215. S. 360–364. [in Ukrainian]

6. Fedotova, Ya. P. (2024). *Rol khoreohrafi v kulturnii spadshchyni Ukrainy* [The role of choreography in the cultural heritage of Ukraine]. Kropyvnytskyi. Vyp. 216. S. 284–288. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

СИВОКОНЬ Юрій – старший викладач кафедри мистецтв Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва.

ПЕЧЕНЕНКО Максим – Заслужений діяч мистецтв України, викладач кафедри мистецтв Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, художній керівник та головний балетмейстер народного хореографічного ансамблю «Світанок» (м. Кропивницький).

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва.

ПЕЧЕНЕНКО Світлана – викладач кафедри мистецтв Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

SYVOKON Yuriy – Senior Lecturer at the Department of Art of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: professional training of future specialists in the field of choreographic art.

PECHENENKO Maksym – Honored Artist of Ukraine, Lecturer at the Department of Art of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University, Artistic Director and Chief Ballet Master of the Folk Choreographic Ensemble «Svitanok» (Kropyvnytskyi).

Scientific interests: professional training of future specialists in the field of choreographic art.

PECHENENKO Svitlana – Lecturer at the Department of Art of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: professional training of future specialists in the field of choreographic art.

Стаття надійшла до редакції 02.01.2026 р.

Стаття прийнята до друку 13.01.2026 р.

УДК: 378.046.4:37.091.3

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-222-446-452

ГОЛІВЕР Надія –

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувачка кафедри іноземних мов
Криворізького національного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000000292522839>
e-mail: nadiyaholiver@knu.edu.ua

КОСТИНА Людмила –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Криворізького національного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3980-7349>
e-mail: kostina@knu.edu.ua

ТЕХНОЛОГІЯ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Й ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Статтю присвячено аналізу теоретико-практичних засад безперервного професійного розвитку (БПР) викладачів іноземних мов у контексті інноваційної педагогічної діяльності та процесів інтернаціоналізації вищої освіти з метою обґрунтування ефективної технології БПР викладачів іноземних мов. Актуальність теми зумовлена необхідністю модернізації підготовки педагогів згідно з глобальними трансформаціями, рекомендаціями Ради Європи та державною політикою України. Висвітлено суперечності між динамікою технологічних змін і дефіцитом інноваційних моделей підвищення кваліфікації з посиленням в умовах воєнного стану. Метою роботи є дослідження принципів інноваційної педагогічної діяльності та розроблення технології БПР викладачів іноземних мов. Узагальнено наукові підходи до професійного вдосконалення, роль інституційної політики та світові тенденції, які впливають на якість викладання мов.

Представлено результати науково-дослідної роботи кафедри іноземних мов Криворізького національного університету, реалізованої у два етапи: теоретико-методологічний та навчально-методичний. Охарактеризовано ключові здобутки кожного етапу. Особливу увагу приділено розробленій уніфікованій технології БІР викладачів іноземних мов, що ґрунтується на принципах професійного діалогу, колегіальної співпраці та контекстуалізації змісту навчання. Технологію представлено як структуровану, багатокomпонентну систему, що спрямована на забезпечення сталого професійного зростання педагогів. Технологія реалізована в межах кафедрального проєкту «ShareLab» — платформи для професійної взаємодії викладачів України. Доведено, що запропонована технологія сприяє розвитку професійної автономії викладачів та якості іншомовної підготовки студентів.

Результати слугують основою для модернізації системи БІР і можуть бути використані науковцями та керівниками освітніх програм. Перспективи подальших розвідок пов'язані з удосконаленням ефективної культури БІР, розробленням критеріїв оцінювання діяльності педагогів та впровадженням нейробіологічних підходів у навчання.

Ключові слова: безперервний професійний розвиток, викладачі іноземних мов, інтернаціоналізація вищої освіти, інноваційна педагогічна діяльність, уніфікована технологія безперервного професійного розвитку (БІР), ShareLab.

HOLIVER Nadiia –

PhD in Pedagogy, Associate Professor,
Head of the Department of Foreign Languages of
Kryvyi Rih National University
ORCID: <https://orcid.org/0000000292522839>
e-mail: nadiyaholiver@knu.edu.ua

KOSTINA Liudmyla –

PhD in Pedagogy, Associate Professor
of the Department of Foreign Languages of
Kryvyi Rih National University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3980-7349>
e-mail: kostina@knu.edu.ua

TECHNOLOGY OF CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF FOREIGN LANGUAGE TEACHERS AS THE BASIS FOR INNOVATIVE PEDAGOGICAL ACTIVITIES AND INTERNATIONALIZATION OF EDUCATION

The study analyzes the theoretical and practical foundations of continuing professional development (CPD) for foreign language teachers within the framework of innovative pedagogical activity and the internationalization of higher education, aiming to substantiate an effective CPD technology. The relevance of the topic stems from the necessity to modernize teacher training in alignment with global transformations, Council of Europe recommendations, and Ukrainian state policy. The study highlights the contradictions between the rapid dynamics of technological shifts and the lack of innovative professional development models, which have intensified under the conditions of martial law.

The aim is to investigate the principles of innovative pedagogical activity and design a comprehensive CPD technology for foreign language teachers. It summarizes scientific approaches to professional improvement, the role of institutional policy, and global trends affecting the quality of language instruction. The paper presents the findings of research conducted at the Department of Foreign Languages of Kryvyi Rih National University, implemented in two stages: theoretical-methodological and educational-methodical. Particular emphasis is placed on a unified CPD technology based on the principles of professional dialogue, collegial cooperation, and content contextualization. Designed as a structured, multi-component system for sustainable professional growth, this technology is implemented through the «ShareLab» project—a platform for professional interaction among Ukrainian educators. The study demonstrates that the proposed technology fosters teacher professional autonomy and enhances the quality of students' foreign language competence.

The findings serve as a methodological foundation for modernizing the CPD system and are valuable for scholars and educational program managers. Future research prospects involve fostering an effective CPD culture, developing performance evaluation criteria for educators, and integrating neurobiological approaches into the teaching process.

Key words: continuing professional development, foreign language teachers, internationalization of higher education, innovative pedagogical activity, unified CPD technology, ShareLab.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Важливість організації ефективного професійного розвитку викладачів з урахуванням сучасних вимог суспільства і позитивного досвіду зарубіжних країн відображена в таких державних законодавчих документах, як Національна програма «Освіта» (Україна XXI століття) (1993), Національна доктрина розвитку освіти у XXI столітті (2002), Концепція педагогічної освіти (1999), Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти та її інтеграції у європейський освітній простір (2004), Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні (2008), Біла книга національної освіти України (2011), Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 рр. тощо.

Ключовою необхідністю для пошуку підходів до якісного викладання мов є дотримання рекомендацій Ради Європи щодо освітньої політики з

вивчення іноземних мов, які регламентують нові вимоги до викладача іноземної мови; рівня його фахової й професійної компетентності; здатності провадити інноваційну педагогічну діяльність й готовності до забезпечення європейської якості освіти [3]. Іншою мотиваційною спонукою є Державна політика щодо обов'язкового вивчення громадянами України іноземної мови та її впровадження у державне управління, науку й бізнес, що відображена у Концепції Державної цільової національно-культурної програми сприяння вивченню та застосуванню англійської мови в Україні на 2026-2030 рр. Зазначені цілі Концепції актуалізують підвищення якості викладання іноземних мов та вироблення більш успішних підходів до розвитку професійної компетентності викладачів [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аспектність професійного розвитку педагогічних

працівників в умовах інтернаціоналізації вищої освіти потребує систематичного, поглибленого та багаторівневого вивчення із залученням вітчизняних та зарубіжних джерел.

Аналіз фундаментальних досліджень вітчизняних науковців показав різноплановість професійного вдосконалення викладачів: стратегічний аспект (О. Дубасенюк, Л. Хомич, Л. Хоружа), особливості педагогічної майстерності (О. Лавріненко, В. Олійник, М. Солдатенко); підвищення кваліфікації (В. Базуріна, Н. Клокар, Т. Сорочан); когнітивні технології в освіті (О. Лаврентьєва, О. Кучма) тощо. Наукові здобутки щодо вивчення особливостей якості викладання, інтернаціоналізації вищої освіти у зарубіжних країнах бачимо у працях таких українських дослідників, як: Н. Авшенюк, Н. Бідюк, В. Гаманюк, М. Дебич, Л. Дяченко, О. Лацишина, Л. Лук'янова, Н. Мукан, О. Овчарук, Л. Пуховська та ін.

Значний інтерес для нашого дослідження становлять наукові праці зарубіжних дослідників, як: Г. де Віта (H. de Wit), Л. Говард (L. Howard), Л. Ингварсона (L. Ingvarson) Х. Крейга (H. Craig), Д. Лінча (D. Lynch), Дж. Найт (J. Knight), Х. Тімперлей (H. Timperley), Р. Тормі (R. Torney), які присвячені вивченню технологій професійного розвитку; принципів інноваційної педагогічної діяльності; транснаціонального виміру розвитку вищої освіти; особливостей інтернаціоналізації вищої освіти тощо. Принагідно зазначимо про висвітлювання важливого у контексті даного дослідження питання інтернаціоналізації вищої освіти у джерелах зарубіжних організацій, зокрема ЮНЕСКО, ОЕСР, Британської Ради, Ради Європи тощо.

Мета статті – дослідження принципів інноваційної педагогічної діяльності та висвітлення теоретичної й практичної складової розробленої технології безперервного професійного розвитку викладачів іноземних мов.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для нашого дослідження важливим є як *теоретичне* осмислення явища професійного розвитку викладачів у контексті інтернаціоналізації вищої освіти, так і висвітлення власних *практичних* результатів інноваційної педагогічної діяльності.

Зростання масштабу викладання іноземних мов, англійської зокрема, у різних секторах освіти зумовлює підвищення вимог до рівня мовної компетентності та професійного розвитку викладачів. У фокусі більшості реформ освітньої системи України – довоєнного часу та воєнного періоду – завдання підсилення володіння англійською мовою серед педагогів. Пріоритетної уваги набуває завдання підсилення володіння англійською мовою серед педагогів. На думку D. Freeman та співавт. [7], такий рівень уваги засвідчує визначальну роль педагогів англійської мови у формуванні мовної компетентності тих, кого вони навчають. Відповідно, забезпечення їхньої власної професійної компетентності становить критично важливий чинник якості мовної освіти, оскільки лише висококваліфіковані викладачі здатні

сприяти формуванню компетентних користувачів англійської мови.

Зазначимо, що в умовах освітньої глобалізації сфера викладання англійської мови в Україні перебуває у постійному розвитку та демонструє високий рівень динамічності. Це зумовлює потребу педагогів у систематичному професійному вдосконаленні, яке дозволяє своєчасно реагувати на зміни у методичних підходах, освітніх технологіях та змісті навчання. Окрім того, значна плінність кадрів, характерна для галузі [6; 14], підсилює потребу у створенні комплексних програм підтримки професійного зростання, імплементації перевірених традиційних й інноваційних підходів, технологій тощо [8; 11].

Констатуємо, що науковці рекомендують широкий спектр заходів і практик, спрямованих на забезпечення сталого професійного розвитку педагогів-мовників. Зокрема, J. C. Richards та співавт. [13] наголошують на важливості різноманітних форм професійного навчання, які сприяють підвищенню якості викладання й підтримують педагогів у процесі їхнього безперервного фахового зростання. Отже, безперервний професійний розвиток, пов'язаний з імплементацією нових освітніх реформ й організований компетентними органами, є, у цілому, професійним обов'язком педагогів в усіх країнах світу, в Європі і її регіонах зокрема [4].

З огляду на останні тенденції та актуальні концепції глобальної освіти, висвітлені, зокрема, у працях Н. Авшенюк [1] і М. Дебич [2], ефективна організація освітніх процесів залежить від комплексного підходу на державному й інституційному рівнях, індивідуальної траєкторії педагогів, попри наявність низки перешкод розвитку глобальної освіти [2, с. 310].

Глобалізація, або інтернаціоналізація, вищої освіти передбачає наявність політичної волі з боку керівництва держави щодо створення сприятливого нормативно-правового середовища, освітньої політики та відповідних умов для її реалізації. Водночас вирішальна роль належить й університетському керівництву, яке забезпечує впровадження необхідних процедур та формування освітнього середовища [12, с. 183]. Зауважимо, що для одних воно охоплює спектр міжнародних активностей – академічну мобільність викладачів і студентів, спільні освітні проєкти, міжнародні програми та дослідницькі ініціативи [15]. Для інших це передусім комерціалізація освітніх послуг на міжнародному рівні шляхом франчайзингу, відкриття філій університетів за кордоном або впровадження дистанційних технологій навчання [9].

Узагальнення наведених положень дає підстави стверджувати, що ефективно організований і орієнтований на принципи інтернаціоналізації освіти професійний розвиток викладачів сприяє підвищенню індивідуальної професійної результативності викладачів, зростанню рівня іншомовної підготовки студентів, зміцненню колективного потенціалу університету та розвитку інноваційних педагогічних практик.

Отже, з огляду на аналіз теоретичної складової дослідження, викладання іноземних мов у контексті інтернаціоналізації вищої освіти – це ключовий елемент інноваційних технологій освітнього процесу. У цьому контексті доцільно розглянути практичну складову нашого дослідження, а саме, розроблення *технології безперервного професійного розвитку* (БПР) викладачів іноземних мов.

Кафедра іноземних мов Криворізького національного університету свідомо визначає пріоритетом саме стале безперервне професійне вдосконалення своїх працівників, яке характеризується як *процес*, що має безпосередній вплив на навчання студентського складу, їх досягнення і залучення до навчально-виховного процесу.

Науково-педагогічний склад кафедри активно долучається до різноманітних інноваційних практик професійного розвитку викладачів іноземних мов (національні й міжнародні проекти); розробляє і впроваджує ефективні інструменти професійного

вдосконалення викладачів тощо. Виходячи з вищезазначеного, протягом декількох років кафедра проводила науково-дослідну роботу (НДР), спрямовану на отримання поглибленого знання інноваційних і демократичних практик БПР викладачів іноземних мов, сутності і принципів інтернаціоналізації; покращення інноваційної педагогічної діяльності; отримання високих показників рівня іншомовної компетентності студентів тощо.

На початку роботи, яка складалася з двох етапів, викладачі кафедри іноземних мов мали таку **робочу гіпотезу** – поглиблене знання інноваційних і демократичних практик БПР викладачів іноземних мов, сутності і принципів інтернаціоналізації освіти потребує якісного професійного вдосконалення викладачів, покращення їхньої інноваційної діяльності, досягнення високих показників рівня іншомовної компетентності студентів. Розглянемо результати, отримані в межах НДР кафедри іноземних мов (табл. 1).

Таблиця 1

Характеристика змісту етапів НДР та ключових результатів

Етапи НДР (рік)	Експозе етапів	Отримані результати етапів. Звітна документація
I етап (2023-2024)	<p><i>Теоретико-методологічний</i></p> <p>Виявлення провідних теорій, концепцій, ідей, вихідних параметрів, дефініцій, які обумовлюють розуміння процесів безперервного професійного розвитку викладачів іноземних мов та сутності й принципів інтернаціоналізації освіти.</p> <p>Дослідження фактичних даних теми: аналіз, узагальнення і синтез.</p>	<p>Вивчення, визначення й конкретизація:</p> <ul style="list-style-type: none"> • понятійного апарату НДР; • сучасних досліджень особливостей БПР викладачів іноземних мов (системний, структурний, змістовий компоненти); • сутності й принципів процесу інтернаціоналізації (міжнародний, вітчизняний, локальний контекст); • методологічних підходів до дослідження БПР викладачів кафедри іноземних мов у процесі інтернаціоналізації освіти; • теоретичних і практичних можливостей розроблення та впровадження конструктивних ідей зарубіжного й вітчизняного досвіду та інноваційних практик на базі кафедри. <p><i>Звітна документація</i></p> <p>Наукові опрацювання викладачів, результати яких висвітлено у доповідях на методичних та наукових семінарах кафедри і науково-методичних заходах різних рівнів; звітність з виконання Плану безперервного професійного розвитку викладачів кафедри.</p>
II етап (2025)	<p><i>Навчально-методичний</i></p> <p>Розроблення та аналіз конструктивних ідей, інноваційних практик та впливу форм і методів БПР викладачів в умовах інтернаціоналізації освіти та опрацювання рекомендацій щодо покращення якості викладання й студентської іншомовної компетентності.</p> <p>Практична реалізація напрацювань з теми.</p> <p>Підвищення ефективності управління процесами інтернаціоналізації.</p>	<p><i>Отримані результати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • організація досліджень з виявлення продуктивних підходів, практик і методів БПР викладачів кафедри іноземних мов; • оптимізація імплементації процесу інтернаціоналізації у навчальний процес; • здійснення моніторингу й оцінювання прогресу; • участь викладачів у конференціях різного рівня; заходах з методики викладання фахових дисциплін англійською мовою; • реалізація методичної підтримки викладачів інших дисциплін з викладання частини освітніх програм іноземною мовою; • активне запровадження нових ІКТ у викладанні; розширення можливостей дистанційного й віртуального навчання викладачів; • стимулювання співпраці викладачів кафедри для розвитку колективного професіоналізму; • заохочення до закордонних стажувань, конференцій, науково-дослідних проєктів тощо. <p><i>Звітна документація</i></p> <p>Наукові та науково-методичні праці викладачів; сертифікати; плани відкритих занять; результати моніторингу реалізації дистанційного підходу до навчання; звітність про проведення семінарів, тренінгів та воркшопів з БПР і методики викладання іноземних мов.</p>

Вагомим результатом науково-дослідної роботи стало розроблення *уніфікованої технології безперервного професійного розвитку викладачів іноземних мов*, яка ґрунтується на принципах інноваційної педагогічної діяльності та інтернаціоналізації освіти. Головні *цілі* технології такі:

- забезпечення викладачів актуальною професійною інформацією та сприяння формуванню нових педагогічних компетентностей;
- удосконалення традиційних та опанування нових технологій у професійній сфері;
- мінімізація неадаптивних комунікативних і поведінкових патернів у навчальному середовищі, що не відповідають принципам ефективного навчання;
- зміна погляду на проблему і процес навчання; пошук ефективних шляхів розв'язання поставлених проблем завдяки колегіальній співпраці в тренінговій роботі.

Розроблена технологія безперервного професійного розвитку викладачів іноземних мов також ґрунтується на принципі спільного навчання викладачів (*collaborative learning*). Отже, для технології характерно три *ключові елементи*:

1. підтримка професійного діалогу між викладачами (*professional dialogue*), спрямованого на обмін досвідом, спільний аналіз педагогічних практик і формування культури колегіальної відповідальності;

2. ефективна професійна співпраця (*collaboration*), яка забезпечує умови для саморефлексії та самооцінювання викладачів і створює підґрунтя для розвитку їхнього освітнього потенціалу та професійної автономії;

3. контекстуалізація змісту навчання (*learning teaching content in context*) як цілісна педагогічна система, у межах якої навчальний контент узгоджується з конкретним освітнім контекстом, що визначає його структуру, актуальність та способи педагогічної реалізації.

Структуру уніфікованої технології безперервного професійного розвитку викладачів іноземних мов утворюють такі взаємопов'язані *компоненти*:

- 1) цільовий (мета технології, обґрунтування, запит);
- 2) теоретичний (принципи, підходи до БПР викладачів);
- 3) змістовий (програми БПР, професійні компетентності викладачів);
- 4) результативний (сертифікати, дипломи, кваліфікації тощо).

На другому етапі здійснювалася *практична реалізація* визначених цілей, що передбачала організацію досліджень, спрямованих на виявлення ефективних підходів, практик і методів професійного розвитку викладачів кафедри іноземних мов, а також апробацію розробленої технології з урахуванням засад і принципів інтернаціоналізації освіти.

Пропонуємо розглянути проєкт «ShareLab» який був створений на базі кафедри іноземних мов Криворізького національного університету в межах післяпроєктної діяльності Британської ради «Англійська мова для університетів». Проєкт було

розроблено з метою обговорення актуальних проблем організації викладання в онлайн- та офлайн-режимах в умовах воєнного стану в Україні, ознайомлення викладачів із сучасними можливостями сталого професійного розвитку, а також напрацювання пропозицій і методичних рекомендацій щодо забезпечення якості освітнього процесу в контексті інтернаціоналізації та діджиталізації навчання.

Формат «ShareLab» як інноваційна модель безперервного професійного розвитку викладачів створює умови для колективного обговорення широкого спектра актуальних питань спільною викладачів іноземних мов України. У межах роботи проєкту було висвітлено ключові виклики дистанційного навчання, з-поміж яких: зростання педагогічного навантаження та психологічного тиску на викладачів; труднощі, пов'язані з адаптацією застарілих навчальних програм; необхідність трансформації наявних матеріалів і педагогічних практик відповідно до вимог нового глобального освітнього середовища; скорочення часу взаємодії зі студентами; обмежені можливості систематичного контролю їхньої навчальної діяльності тощо.

До можливих причин виникнення зазначених труднощів було віднесено такі чинники: недостатній рівень підготовки викладачів до онлайн-форматів навчання; орієнтація дистанційного викладання переважно на використання доступних технологічних інструментів і платформ; невідповідність навчальних програм сучасним педагогічним підходам; неузгодженість змісту навчальних курсів з актуальними професійними потребами викладачів тощо.

Водночас було розроблено методичні рекомендації щодо шляхів подолання труднощів дистанційного навчання, зокрема: перегляд навчальної програми та її адаптація до дистанційного навчання; інтеграція Moodle та інших LMS у навчальну практику; соціалізація та розвиток професійних навчальних асоціацій; провадження проєктного навчання, проблемних й інтегрованих дидактичних алгоритмів тощо.

Мета проєкту «ShareLab» полягає в об'єднанні науковців та практиків щодо обговорення методичних особливостей викладання іноземних мов в умовах дистанційного і змішаного навчання; ознайомлення з актуальними можливостями професійного розвитку викладачів; надання пропозицій / рекомендацій щодо забезпечення якості навчання в умовах воєнного стану. З огляду на мету проєкту, розглядаються вітчизняні та зарубіжні методики викладання, ефективні в умовах воєнного стану; стратегії використання інноваційних технологій в опрацьованні мови; особливості психолого-педагогічного супроводу професійного розвитку викладачів в умовах воєнного та післявоєнного стану тощо.

Водночас проєктні дослідження ґрунтувалися на аналізі комплексу дієвих психолого-педагогічних інструментів викладачів (*SWOT, Strategies to foster positivity and motivation, Emergency remote teaching (ERT), gamification*); практичних рекомендацій методологічного харак-

теру щодо навчання в умовах воєнного стану; соціальної та емоційної підтримки освітян як невід'ємної складової ефективної професійної діяльності педагога вищої школи в умовах війни. Значну увагу приділено використанню штучного інтелекту (Copilot, ChatGPT, Gemini) та онлайн-інструментів (Google Translate, Deepl, Mentimeter, WordWall, GSE Teacher Toolkit) у навчальному процесі. Було наведено практичні кейси використання ШІ для створення планів занять, методичних матеріалів, тестів, сертифікатів, а також для організації інтерактивної роботи зі студентами. Особливий інтерес викликали практики впровадження елементів гейміфікації, зокрема створення відео-діалогів за допомогою онлайн-перекладачів, що сприяло розвитку навичок діалогічного мовлення у студентів. Значну увагу приділено проблемі формування «ШІ-грамотності» викладача, зокрема навичкам створення якісних промптів для отримання релевантних результатів від генеративних моделей.

Висновки та перспективи подальших розвідок наперед. Теоретичний аналіз джерел показав актуальність інтеграції вищої освіти України в глобальний простір. Доведено, що концептуальні засади та принципи інтернаціоналізації вищої освіти безпосередньо впливають на якість БПР викладачів іноземних мов. Показовим є розроблення та впровадження в освітню практику технології безперервного професійного розвитку викладачів іноземних мов, яка ґрунтується на принципах інноваційної педагогічної діяльності й інтернаціоналізації освіти; запровадження інноваційного проекту безперервного професійного розвитку “ShareLab” для викладачів іноземних мов українських та закордонних ЗВО для обговорення, розповсюдження та використання конструктивних ідей вітчизняного й зарубіжного досвіду у процесі підвищення кваліфікації науково-педагогічного персоналу України.

Досліджено й реалізовано низку конструктивних ідей, інноваційних практик, форм і методів БПР викладачів в умовах інтернаціоналізації вищої освіти та опрацьовано рекомендації щодо покращення якості викладання і студентської іншомовної компетентності.

Основні результати, ключові положення та джерельна база дослідження можуть використовуватися магістрантами й докторантами у процесі навчання; слугувати імперативами для модернізації професійного навчання, розвитку і діяльності викладачів іноземних мов. Перспективи роботи в означеному напрямі бачимо у використанні критеріїв ефективного оцінювання професійної діяльності викладачів; диференційованого і нейробіологічного навчання; використання інноваційних форм і методів БПР викладачів; підтримці ефективної культури БПР викладачів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Авшенюк Н. М. Педагогіка транснаціональної вищої освіти: концептуальні засади: навч. пос. Київ:

Інститут обдарованої дитини, 2015. 156 с. ISBN 978-966-2633-64-1.

2. Дебич М. А. Теоретичні засади інтернаціоналізації вищої освіти: міжнародний досвід: монографія. Ніжин: ПП Лисенко, 2019. 408 с. ISBN 978-617-640-443-9.

3. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. С. Ю. Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с. URL: http://www.khotiv-nvk.edukit.kiev.ua/Files/download/s/zagalnoyevrop_rekom.pdf.

4. Костіна Л. Організаційна структура професійного розвитку вчителів середніх шкіл в Австралії: рівні реалізації. Педагогіка та психологія. 2017. Вип. 57. С. 201–211. URL: <http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/2025>.

5. Постанова Кабінету Міністрів України № 659 (2025). Концепція Державної цільової національно-культурної програми сприяння вивченню та застосуванню англійської мови в Україні на 2026–2030 роки. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/947/94768/6841b79e6256a081100294.pdf>. (дата звернення: 20.02.2026)

6. Diaz-Maggioli G. H. Professional Development for Language Teachers. ERIC Digest (EDO-FL-03-03). 2003. URL: <https://unitus.org/FULL/0303diaz.pdf>.

7. Freeman D., Katz A., Gomez P., Burns A. English-for-teaching: rethinking teacher proficiency in the classroom. *ELT Journal*. 2015. Vol. 69. № 2. P. 129–139. DOI: <https://doi.org/10.1093/ELT/CCU074>.

8. Holiver N. O., Kostina L. S. Innovative practices of sustainable professional development of ESP teachers in the process of internationalization of education. *Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology*. 2025. № 1 (29). P. 120–131. DOI: <https://doi.org/10.32342/3041-2196-2025-1-29-11>.

9. Knight J. Internationalization remodelled: Definition, approaches, and rationales. *Journal of Studies in International Education*. 2004. Vol. 8 (1). P. 5–6. DOI: <https://doi.org/10.1177/1028315303260832>.

10. Knight J. Higher Education in Turmoil: The Changing World of Internationalization. Rotterdam: Sense Publishers. 2008. DOI: <https://doi.org/10.1163/9789087905224>.

11. Lavrentieva O., Shabanov S. Information and cognitive technologies as a modern educational trend and social innovation. Теорія і практика професійного становлення фахівця в інноваційному соціокультурному просторі: матер. 1-ї Міжнар. наук.-практ. конф., Дніпро, 5–6 квіт. 2023 р. Дніпро: Університет ім. Альфреда Нобеля. 2023. С. 211–219. ISBN 978-966-434-560-3.

12. Pleschová G., Simon A. (eds.). Internationalising Teaching in Higher Education. Supporting Peer Learning. Delft: Delft University of Technology. 2022. ISBN: 978-94-6366-537-7.

13. Richards J. C., Farrell T. S. C. Professional Development for Language Teachers: Strategies for Teacher Learning. Cambridge University Press. 2005. DOI: <https://doi.org/10.1017/cbo9780511667237>.

14. Sadeghi K., Richards J. C., Ghaderi F. Perceived vs. Measured Teaching Effectiveness: Does Language Proficiency Matter? *RELC Journal*. 2019. Vol. 51 (2). P. 280–293. DOI: <https://doi.org/10.1177/0033688219845933>.

15. Wang X., Palshkova I., Yakymenko P., Zabiika I., Terenko O. The internationalization of teaching: keys to professional development abroad. *Revista Amazonia Investiga*. 2024. Vol. 13 (80). P. 143–159. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2024.80.08.13>.

16. De Wit H., Hunter F. Internationalization of Higher Education at the Crossroads. *International Higher Education. Special Issue on Internationalization of Higher Education*. 2014. No. 78. P. 2. DOI: <https://doi.org/10.6017/ihe.2014.78.5796>.

REFERENCES

1. Avsheniuk, N. M. (2015). Pedahohika transnatsionalnoi vyshchoi osvity: kontseptualni zasady [Pedagogy of Transnational Higher Education: Conceptual Foundations]: navch. pos. Kyiv: Instytut obdarovanoi dytyny. 156 s. ISBN 978-966-2633-64-1. [in Ukrainian]
2. Debych, M. A. (2019). Teoretychni zasady internatsionalizatsii vyshchoi osvity: mizhnarodnyi dosvid [Theoretical Foundations of Internationalization of Higher Education: International Experience]: monohrafiia. Nizhyn: PP Lysenko. 408 s. ISBN 978-617-640-443-9. [in Ukrainian]
3. Zahalnoievropeiski Rekomendatsii z movnoi osvity: vvychennia, vykladannia, otsiniuvannia. (2003) [Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching and Assessment] / nauk. red. ukr. vyd. S. Yu. Nikolaieva. Kyiv: Lenvit. 273 s. URL: http://www.khotiv-nvk.edu.kiev.ua/Files/downloads/zagalnoyevrop_rekom.pdf. [in Ukrainian]
4. Kostina, L. (2017). Orhanizatsiina struktura profesiinoho rozvytku vchyteliv serednikh shkil v Avstralii: rivni realizatsii [Organizational Structure of Professional Development of Secondary School Teachers in Australia: Levels of Implementation]. Pedahohika ta psykholohiia. Vyp. 57. S. 201–211. [in Ukrainian]
5. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 659. (2025). Kontsepsiia Derzhavnoi tsilivoi natsionalno-kulturnoi prohramy spryiannia vvychenniu ta zastosuvanniu anhliiskoi movy v Ukraini na 2026–2030 roky [Concept of the National Target Cultural Program for Promoting the Study and Use of English in Ukraine for 2026–2030]. Retrieved February 20, 2026. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/947/94768/6841b79e6256a081100294.pdf>. [in Ukrainian]
6. Diaz-Maggioli, G. H. (2003). Professional Development for Language Teachers. ERIC Digest. URL: <https://unitus.org/FULL/0303diaz.pdf>. [in English]
7. Freeman, D., Katz, A., Gomez, P., Burns, A. (2015). English-for-teaching: rethinking teacher proficiency in the classroom. ELT Journal. 69 (2). P. 129–139. DOI: <https://doi.org/10.1093/ELT/CCU074>. [in English]
8. Holiver, N. O., Kostina, L. S. (2025). Innovative practices of sustainable professional development of ESP teachers in the process of internationalization of education. Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology. № 1(29). S. 120–131. DOI: <https://doi.org/10.32342/3041-2196-2025-1-29-11>. [in English]
9. Knight, J. (2004). Internationalization remodelled: Definition, approaches, and rationales. Journal of Studies in International Education. 8 (1). S. 5–6. DOI: <https://doi.org/10.1177/1028315303260832>. [in English]
10. Knight, J. (2008). Higher Education in Turmoil: The Changing World of Internationalization. Rotterdam: Sense Publishers. DOI: <https://doi.org/10.1163/9789087905224>. [in English]
11. Lavrentieva, O., Shabanov, S. (2023). Information and cognitive technologies as a modern educational trend and social innovation. In: Teoriia i praktyka profesiinoho stanovlennia fakhivtsia v innovatsiinomu sotsiokulturnomu prostori [Theory and Practice of Professional Development in an Innovative Sociocultural Environment]: mater. 1-yi Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Dnipro. 5–6 kvit. S. 211–219. ISBN 978-966-434-560-3. [in English]
12. Pleschová, G., Simon, A. (eds.). (2022). Internationalising Teaching in Higher Education. Supporting Peer Learning. Delft: Delft University of Technology. ISBN: 978-94-6366-537-7. [in English]
13. Richards, J. C., Farrell, T. S. C. (2005). Professional Development for Language Teachers. Cambridge University Press. DOI: <https://doi.org/10.1017/cbo9780511667237>. [in English]
14. Sadeghi, K., Richards, J. C., Ghaderi, F. (2019). Perceived vs. Measured teaching effectiveness: does language proficiency matter? RELC Journal 50 (2). P. 280–293. DOI: <https://doi.org/10.1177/0033688219845933>. [in English]
15. Wang, X., Palshkova, I., Yakymenko, P., Zabiaka, I., Terenko, O. (2024). The internationalization of teaching: keys to professional development abroad. Revista Amazonia Investiga. 13 (80). P. 143–159. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2024.80.08.13>. [in English]
16. De Wit, H., Hunter, F. (2014). Internationalization of Higher Education at the Crossroads. International Higher Education. Special Issue on Internationalization of Higher Education. 78. 2. DOI: <https://doi.org/10.6017/ihe.2014.78.5796>. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ГОЛІВЕР Надія – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри іноземних мов Криворізького національного університету.

Наукові інтереси: дидактика вищої школи, методика високотехнологічного навчання іноземних мов, безперервний професійний розвиток фахівців педагогічної галузі.

КОСТИНА Людмила – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Криворізького національного університету.

Наукові інтереси: неперервна освіта; безперервний професійний розвиток викладачів іноземних мов; нейролідерство; нейролінгвістика.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

HOLIVER Nadia – PhD in Pedagogy, Associate Professor, Head of the Department of Foreign Languages, Kryvyi Rih National University.

Scientific interests: higher education didactics, methods of high-tech foreign language teaching, continuous professional development of specialists in the field of education.

KOSTINA Liudmyla – PhD in Pedagogy, Associate Professor, of the Department of Foreign Languages, Kryvyi Rih National University.

Scientific interests: lifelong education; continuous professional development of foreign language teachers; neuroleadership; neurolinguistics.

Стаття надійшла до редакції 02.01.2026 р.

Стаття прийнята до друку 13.01.2026 р.

УДК [159.955.4:784]:[378:[37.011.3-051:78]]
DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-222-452-458

КОСЯК Людмила –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри музичного мистецтва та хореографії
Криворізького державного педагогічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1916-9741>
e-mail: mila.kosyak@gmail.com